

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

VINTER. — AMATÖRFOTO. FIL. D;R S. ROSÉN, GREBBESTAD.

20:DE ÅRG.

DEN 2 FEBRUARI 1919

N:o 18

Foto. Jäger, Nöbbe.

Utskrift: Bengt Nilsson

Olle Hjortberg

OLLE HJORTZBERG.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Olle Hjortzberg är det religiösa måleriets förnyare i vårt land. Med skyldig respekt för redliga bemödanden, måste man dock säga att det religiösa måleriet under det nittonde århundradet visade en stark nedgång, naturlig för öfrigt, då man tager i betraktande tidens karaktär. De religiösa målningar som gjordes ha, om man undantager tysken Fritz von Uhdes af stark religiös känsla burna omtolkningar af de kristna legenderna och handlingarna i modern tidsdräkt, en ofrånkomlig prägel af slentrian och manér. Måleriet var inriktadt på hufvudsakligen optiska problem, och för de dekorativa uppgifter som gäfvos, lågo profana symboler tidsandan närmare. Den senaste tidens religiösa målningar ha därför i allmänhet ytterst obetydligt bildvärde. Hjortzberg har i Sverige gifvit de heliga ämnena en tolkning i bild som ställer dem konstnärligt i jämnhöjd med profan konst. Härför visade han sig redan tidigt ha förutsättningar. Redan i det första arbete hvarmed han blef bekant för en större krets, Atropos och De dödas dag, Drottning Ester och Ahasverus, Kristus och Magdalena, samt hans kompositioner i färg till G. von Rosens novell Sista dagen, gjorda i Rom under de första åren af 1900-talet, visade han en utpräglad begåfning ått det nålet.

Han skaffade sig de yttre förutsättningarna för sin blifvande verksamhet på ett synnerligen grundligt sätt. Efter att 1892—96 ha genomgått konstakademien, begaf han sig, belönad med den kungliga medaljen, 1898 på en sjuårig studieresa, hvarunder han bland annat besökte Grekland och Palestina. På ort och ställe lefde han sig in i den kristna historien och bedref därjämte flitiga konsthistoriska studier, som då ju judarnas religion icke tillåter dem någon bildkonst inriktade sig på den främre orientens dekorativa konst, främst den assyriska. Tager man fel om man säger att det var Heidenstams färgrika orientaliska skildringar och Levertins omsmältning af Judas legender i skönhetsmåttade dikter som vände konstnären tankar mot öster? Om de också icke direkt inspirerat honom, får man väl dock anse den skönhetsvärld, som de skapade, och den stämning för Orienten, som genom dem delgafs åt vida kulturkretsar, vara viktiga rent kulturella inriktare af hans intresse.

Resultatet af konstnärens resa var utbildandet af en veristisk, af omisstkännlig orientalisk lokalstämning präglad konst, som helt och hållet öfvergaf de gamla vägarne för det religiösa måleriet för att i stället taga sig uttryck genom egna medel. En stil med den assyriska konstens dekorativa strånghet i linjerna och det orientiska landskapets hela färgprakt af varma lokalfärger mot himlens starka blå uppstod. Äfven människotyperna hämtades från samma håll. Unglingar med mandelformade bruna ögon, kvinnor med varma smidiga kroppar och muskelstarka män med de assyriska konungarnas af svarta friserade skägg inramade ansikten befolkade hans målningar.

Denna stil väckte helt naturligt stor uppmärksamhet och konstnären fick upprepade tillfällen att verka som kyrkmålare. De tidigaste voro målningar i Katarina och Klara kyrkor åren 1905 och 1907. De senare torde vara åtminstone till kvantiteten konstnärens största verk. Efter en del altartaflor i landsortskyrkor, dekorationsmålningar i Riksdagshuset och på andra ställen följde den stora absidmålningen i Uppenbarelsekyrkan i Saltsjöbaden där konstnären dref sin verism ett steg längre än förut och förde in moderna gestalter i det bibliska motivet. I mål-

ningen syns bland den församlade hebreiska menigheten äfven ett antal af samhällets märkesmän. Nästa stora uppgift var absidmålningen i Engelbrektskyrkan. I denna målning har konstnären med flitigt användande af guld drifvit upp formen till en våldsamt dekorativt prakt.

Hjortzberg har emellertid också sysselsatts i ett flertal profana uppgifter. Den viktigaste af dessa är de af honom utförda tak- och väggmålningarna i Stockholms rådhus. I denna af modern medborgaranda i bästa mening präglade byggnad har konstnären äfven visat sig vara mäktigt ett profant dekorativt måleri af stark skönhetsverkan. Han har dels utfört en takmålning på det stora tunnhalvvet af trä i andra våningens galleri föreställande den blinda Justitia samt Stockholms gamla och nya rådhus, dels en fondmålning på mur symboliserande rättvisan. I dessa senare målningar verkar konstnären med en betydligt enklare både färg- och formgifning än i de bibliska bilderna, som sig bör då det är fråga om nordiska symboler.

Äfven i den nya Tekniska högskolan har Hjortzberg medverkat genom en serie lunettmålning i trappan till arkitekturskolan. Målningarna ha liksom den stora takmålningen i Rådhuset utförts på trä och äro till motiven variationer af unga män bygga ide hus.

Äfven som bokkonstnär har Hjortzberg gjort sig berömd. I detta afseende äro att nämna utstyrelsen af Levertins Legender och visor, Viktor Rydbergs Romerska sägner om Petrus och Paulus samt en del jultidningar. Främsta rummet intaga dock illustrationerna till Gustaf Vs kyrkobibel. Man kan utan reservation säga att genom dem den svenska bokillustrationen nått sitt märkligaste resultat hittills, de kunna nog också med fullt fog sättas som professor Hjortzbergs hufvudverk. Detta för öfrigt i mer än kvalitativ mening, ty konstnären har arbetat med dem från 1909 till i fjol då arbetet började utkomma. Deras formspråk är stringentare, deras suggestiva kraft starkare än konstnärens religiösa murmålningar, deras stämningvärld slutligen innerligare. Det rikaste gemyt tycks ha alstrat dem. Den dekorativa fantasien och den poetiska känslan ha båda arbetat med stor frihet och obundenhet af traditionella lagar. Arbetet består dels af initialer, dels vignetter, dels slutligen stora helsidesillustrationer som titelsidor. Innehållet är rikt i dem, simultana framställningar af flera bibliska händelser på samma blad, formen präglas af en uppdrifven dekorativ fylnad och en fläkt af de bibliska ländernas färgstarka orientaliska måttnad. Hjortzberg har här visat en fabuleringsförmåga som i vår tid är mycket ovanlig. Denna förmåga af rik inbillning har gjort intrycket af ett säreget, af religiös intensitet genomadt bildspråk, som i en blick ger kontentan af den kommande texten. Själva stämningen hos bilderna är gammaltestamentets, af profeternas väldiga ord ödesmåttade. Däremot kunde man önskat en annan prägel på de nytestamentliga bilderna, man saknar ibland Nazarens höga och rena ton.

Med den innerlighet i känslan och rikedom i tanken som Olle Hjortzberg i detta sitt sista verk visat sig vara mäktigt ger han oss anledning tro en ytterlig stegring i konstnärlig alstringskraft under kommande år.

Som professor vid Konstakademien har Hjortzberg sedan 1908 nedlagt ett viktigt arbete och i flera afseenden reformerat undervisningen i sitt fack. Han är född den 14 nov. 1872 i Stockholm.

Bilden till vänster:
FRU TORA TEJE SOM SVANHILD i *Henr. Ibsens*
"Kärlekens komedi" å Svenska Teatern.
Text å sid. 286. 8 1/2, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.

Nedersta bilden:
MAZERSKA KVARTETTSÄLLSKAPETS 70-ÅRSJUBILEUM. — (Pressfoto). — Text å sid. 284.

Efter porträtt.
Xikon: *Stygge, Sjöberg, Rydberg*
FÖRFATTARINNAN FRÖKEN EVA FRYXELL.
90 år den 15 jan.
Se text å sid. 286.

Hofffoto.
Michelson,
Linnéström.

Ofta emottager redaktionen ögonblicksbilder af H. 8 D:s läsare. Alltid och obesedt det fotografiska värdet äro sådana liksom alla tecken till välvilja mot tidningen välkomna. Det är dock sällan vi anse bilderna i och för sig af tillräckligt allmänintresse att återgifva. Men denna gång tro vi att icke endast redaktionen skall känna sig tilltalad af den lilla genrebilden ofvan — den är ju allför näpen.

Skådespelaren vid Dramatiska teatern *Anders de Wahl* fyller den 9 febr. 50 år.

Bland den falang af stora konstnärliga begåfningar, den svenska scenen räknar som sina, är *Anders de Wahl* förgrundsgestalten icke blott i sin egenskap af den teaterintresserade allmänhetens förklarade gunstling utan äfven och framför allt i kraft af sin vidtomspännande geniala konst. Af de tilländalupna fem decennierna har *Anders de Wahl* under tre varit knuten till scenen. Den framgång han vann redan vid sitt första framträdande har i ständigt stegradt mått följt honom fram genom åren och tillfört honom en rad af lysande oförgätliga konstnärliga segrar. H. 8. D. som tidigare vid upprepade tillfällen ägnat uppmärksamhet åt den frejdade konstnärens verksamhet hänvisar i fråga om data till biografi årg. XVII:9.

Förberedelser pågå redan bland vänner af jubilarens mäktiga konst till ett enastående firande af den märkliga dagen. Ett antal framstående konstvänner och konstutöfvare ha sålunda utfärdat upprop om tecknande af en fond, som på födelsedagen skall öfverlämnas till Svenska teaterförbundet och som skall bära namnet *Anders de Wahls* jubileums-

ANDERS DE WAHL I "ENHVAR".

Efter en icke färdt reproducerad kamerobild från d:r Goodwins Atelier, Stockholm.

T. v.: ANDERS DE WAHL I "KOMEDIANTEN".

Kamerabild från samma Atelier.

fond. Den årliga afkastningen af fonden skall sedermera hvarje 9 februari utdelas till resestipendier och understöd åt dramatiska artister och *Anders de Wahl* skall under sin lifstid jämte en af honom utsedd kommitté bestämma om hur medlen skola fördelas.

Vidare utkommer under doktor *Henry Buergel-Goodwins* redaktion och medverkan en festskrift, som blir något alldeles enastående i fråga om

Forts. å sid. 284.

TILL CARL LARSSONS BORTGÅNG.

Vårt land har förlorat sin folk-käraste konstnär. Man kan möjligen ifrågasätta om denna oerhörda popularitet varit enbart till godo, men man kan i hvarje fall icke bestrida sjäfvä faktum, att hans konst nått ut till och förmått göra sig alskad af de breda lagren på ett sätt, som är utan motstycke hos oss.

Naturligtvis var denna enastående framgång icke uteslutande af konstnärlig art. Det fanns något specifikt svenskt i hans lynne, som bedårade åskådarne. Något ljusst och fästligt, ett gäsfritt gemyt, som slog upp dörren på vid gäfväl för all världen. Och hela svenska folket steg in och kände sig som hemma hos sig.

Men för sin ojämförliga uppburhet hade han nog i främsta rummet att tacka en annan omständighet. I olikhet med de flesta samtida konstnärer hade han hela sitt lif igenom arbetat direkt för

den stora publiken. Det har i vår tid klagats mycket och med rätta öfver målarnes odemokratiska kynne. De måla sina staffilitaflor, som utställas för ett litet fåtal konstintresserade och köpas af ett ännu mindre fåtal mecenater. För folket har deras alstring ingenting att betyda; folket har inte tid att gå på utställningar och har

FÖDD 1853. DOD DEN
22 JANUARI.

NÅGRA KARAKTÄRISTISKA PORTRÄTT AF DEN STORE KONSTNÄREN. *Det nedersta porträttet taget till 65-årsdagen den 28 maj 1918 af fotograf Nordensten, Falun. Biografi och helsidesportr. årg. IV: 3: o. XIX: 34.*

Carl Larsson

inte råd att köpa taflor. Det var helt annorlunda med Carl Larsson. Med ganska få undantag upprätthåller hela hans produktion sambandet med den stora publiken. Han började helt anspråkslöst som tidningstecknare, men det är på ett sätt ominöst för hela hans utveckling. Hvarje ny årsklass af svenska barn har fått H. Ch. Andersens sagor förmedlade för sig genom C. L:s teckningar. Figurerna i Fältskärens berättelser ha för hvarje ny årsklass af svensk ungdom antagit de gestalter Carl Larsson gifvit dem. Det vuxna Sverige har mött och tagit bestämmande intryck af hans fantasi i en rad af illustrationsverk: Rydbergs Singoalla, Sehlstedts visor, Anna Maria Lenngrens Skaldeförsök, Säterbergs Blomsterkonungen, Wallins Dödens ängel. Och hela denna illustrerande konst, som har alla vår tids ypperliga repro-

Forts. å sid. 287.

EN SKÅDESPELARES DAG.

FÖR HVAR 8 DAG AF HJALMAR BERGMAN.

N EFTER EN samlas herrarna i direktionsrummet. Fem minuter före elfva är styrelsen nästan fulltalig; endast ordföranden saknas. Konsul Gråberg, som trots kroppens tyngd och det åldersböjda hufvudet är en sprittande liflig gammal herre, knäpper otåligt med fingrarna. Han lyfter blicken

mot vägguret, som i upphöjd ro lik en gud med orubblig oväld delar ut minuterna åt goda och onda.

Han säger:

— Hvad är det här för ett sätt? Hvarför kommer han inte? Klockan tolf öppnas stämman och dessförinnan måste vi ha saken klar.

En viktig sak, en mycket viktig. Alla herrarna lyfta sina anleten mot den obeckvige afguden på väggen och de sucka. Ännu återstår en minut. Någon säger:

— Partistylelsen har sammanträdde klockan tio. Men han kommer nog. Hon har inte slagit än —

— Jaså, jaså, muttrar Gråberg. Partistylelsen har sammanträdde. Vi få således inte primören i dag. Han har redan trollat med truten —

Ett svagt, halft ondskefullt, halft beundrande leende fänds i alla ansikten, slocknar hastigt. I detsamma hörs ett doft sorl från den tidsutdelande afgudens inre, och med klar, klingande stämma förkunnar han, att dygnets tolftje timma begynt.

Dörren öppnas: herr ordföranden stiger in. Han är klädd i frack. Det slätrakade ansiktets tränade muskulatur antyder skådespelaren, den spänstiga, snabba, behärskade gången tycks bekräfta — men herr ordföranden är alltför känd för att behöva riskera en förväxling. Det idoga samhället ser i honom sin bärkraftigaste pelare.

Han hälsar, han tar plats, han lyfter klubban en halftum från bordet. Under det att sekreteraren läser upp protokollet, griper konsul Gråbergs gula fingrar kring frackens knapp, rycker lätt, nappar.

Gubben hvisslar:

— Hvad tusan — hvarför kommer bror i frack?

Herr ordföranden med blicken alljämt i papperna, svarar:

— Jag ska vara på kyrkogården klockan ett. Du vet — stenen på Y:s graf — ska aftäckas —

— Nej den skojaren hade jag glömt, säger konsulin alldeles högt. Ty han är gammal och slö och har glömt åtskilligt som takt och god ton kräva. Men hvisslande tillägger han:

— Hvad har bror där att göra? Jag trodde att bror och Y —

Herr ordföranden afklipper:

Jag har lofvat att tala.

Och med glimten af ett väl disciplineradt leende tillägger han:

Texten är ju på förhand gifven: de mortuis nihil nisi —

Han griper åter till klubban. I sak — den mycket viktiga saken — äro herrarna på förhand öfverens. Men det gäller att klart och framförallt klokt formulera beslutet. Och snabbt, ty i stora salen samlas redan aktieägarna, oroliga, misstänksamma människor, som beslutat sig för att gå till botten med saken, den mycket viktiga.

Herr ordföranden talar. Än en, än en annan yttrar sig, men det är herr ordföranden, som talar. Och han accompagnerar sitt tal med små lätta men energiska slag af klubban. Punkt för punkt klubbar han igenom beslutet. Klubban i hans hand liknar klockans pendel, omutlig, oemotståndlig mäter den ut beslutet som pendeln tiden —

Och vaktmästaren öppnar dörren till stora salen, där aktieägarnas hord hörs dämpadt men undertryckt hetsigt sorla. Styrelsen stiger upp som en man, beslutsam och lugn. Uttrycket i herr ordförandens väl-disciplinerade ansikte återspeglas troget af drabanterna. Styrelsen in corpore träder ut i stora salen. Dock, i själva dörröppningen stannar herr ordföranden några ögonblick. Han lägger handen på konsul Gråbergs skuldra, böjer sig ned och hvisslar i hans öra. Han berättar en anekdot, den sista, den roligaste. Oemotståndligt kittlar den i gubbens käkar och då herr ordförandens skarpa, leende, glittrande ögon tycks uppfordra till löje, brister gubben ut i ett hest skatt. Hela styrelsen ler. Och så beger det sig, ett hundra stirrande, oroliga, stränga aktieägare-ögon mötas af den uppbyggligaste syn i världen — en leende styrelse.

Herr ordföranden intar sin plats, makligt, utan brådska nästan en smula nonchalant. Han kastar en lugn, ljus blick ut öfver församlingen, nickar förstulet åt en och annan —

Så lyfter han den allvarsdiga klubban som vore den en leksak (i hans hem finns ett rum med leksaker) och börjar tala. Han går till anfall, ty han vet, att man skall anfalla honom. Talar lugnt, ty han vet, att man vill oro honom. Talar stålblankt hårdt, ty han vet, att man vill krossa honom. Talar kristallrent klart, ty han vet, att klara ord dölja bättre än dunkla. Hvad döljas bör.

Än en, än en annan yttrar sig, men det är herr ordföranden som talar. Och då klockan lider mot ett, har han kommit så långt att han kan accompagnera sitt tal med energiska slag af klubban. Punkt för punkt klubbar han igenom beslutet. Klubban i hans hand liknar klockans pendel.

Och gamle Gråberg med knäppta händer och slutna ögon mumlar för sig själf:

Mycket bra, mycket bra — men hur tusan orkar han?

Kanske har herr ordföranden lika skarp hörsel som tunga. Det rycker till i mungipan och ögonen kisa. Ett sista klubbslag. Stämman är slut. Den mycket viktiga saken har afgjorts på ett tillfredsställande sätt.

En kvart senare står herr ordföranden på kyrkogården framför en hög bautasten, ännu svept i sitt hölje. Det är vackert att han står här, beredd att tala efter mottot: nihil nisi bene, ty mannen, som hvilat under stenen var en gång hans bitte ovän. Han har kommit i sista minuten men dock punktligt: han har intagit sin plats, den förnämsta. Och som den hög tidliga akten inleddes med en bön, står han nu med hufvudet böjdt, ansiktet doldt bakom hatten. Så låter han hatten sjunka, så lyfter han sitt hufvud.

Hans arsikte uttrycker vemod, den kloka förståelsens, den milda förlåtelsens vemod. Rösten är klar, miuk och varm, då han bjuder täckelset falla. Den döde ovännens bronsansikte stirrar emot honom från stenen. Han börjar sitt tal. Blicken glider bort från stenen, ut i rymden. Er: stor, klar blick. Han talar, han framställer sin oväns lif i vackra, enkla nästan barnsligt enkla taflor (och i hans hem finns ett rum med vackra, barnsliga taflor) och i denna barnsliga, klara enkelhet försvinner allt, som kunde vara bittert och bryskt. Hundra ögon betrakta honom, nyfiket, lystet. Ty om också mannen kan trola med ord, så måste dock — tänker och hoppas man — tankarna trycka sin prägel på ansiktet. Men herr ordföranden talar och så småningom fyllas de nyfikna ögonen af tårar. Man ser honom icke längre tydligt. Och äfven om man såge — skulle man ingenting se.

Den högtidliga akten är slut, herr ordföranden betäcker sitt hufvud, kastar en snabb blick på klockan,

skyndar mot grindarna. En man går i kapp honom, griper honom i armen, fattar hans hand och trycker den. Det är den döde ovännens bästa vän. Han säger: — Tack! Det var vackert. Det var både sannt och vackert, och ändå förstår jag inte, hur ni kunde —?

Herr ordföranden stiger upp i sin väntande bil. Han svarar blott med ett leende, som den må tyda, som tyda gitter. Ty talets dyrbara gåfva använder han med urskillning.

Tio minuter senare gör herr ordföranden sin entré på en annan scen, kuslig och kal, grof och grå, doftande af arbetets rök, sot, svett. Den är fylld af bistra, genstörtiga blusmän. Herr ordföranden knäpper i dörren sin ytterrock, ty fracken stämmer illa med den nya scenens dekoration. Vid bordet mitt i salen siter gamle Gråberg, kompanjonen, skälivande af förtrytelse och hes af ansträngning. Vid den stores entré sjunker gubben ihop, suckar och muttrar: — Nå ändtligen.

Herr ordföranden går med raska men tunga och myndiga steg genom salen. Han knuffas på ett sätt, som säger: Håll till godo! Och han skuffas på ett sätt som säger: Inte illa ment! Så kommer han fram till bordet, kastar sig obesvärad på en stol, nickar buttert till höger och vänster, slår båda handflatorna i bordskifvan, säger:

— Nå gubbar! Hur ska vi ha't?

Och han talar. Hans röst är det stränga förnufts och den godmodiga välviljans. Det galler att förebygga en strejk, att träffa ett aital. Herr ordföranden är arbetsgifvare och talar i egen sak. Men det ser inte så ut, det låter inte så. Han vänder sig till gubbarna, än till den ene än till den andre. Han tar saken mycket personligt, han tycks inte kunna ta den annorlunda. — Det är du och jag, min gubbe lilla! Låt oss tala förstånd. Har du inte hustru barn, kanske? Och tänker kanske ge dig in på ett sånt här äventyr. Behöfver de inte mat och kläder? Ungarna. (Och i hans hem finns ett rum med små nätta barnkläder.) Tag nu lite reson, min gubbe lilla. Så ska jag också ta lite reson! Och tänk på ungarna —

Och han skrattar godmodigt, räcker fram sin välvärdade hand, tar en näfve. För tusan gubbar. Handslag.

Det blir handslag på handslag — hela raden utefter. Gamle Gråberg stirrar fascinerad på den hvita, välvärdade handen, som fångar näfve efter näfve. Han mumlar:

— Mycket bra — mycket bra — men att han ids!

Och åter förändras scenen. En utställning, vernissage, taflor på väggarna, konstnärer och societet på golfven. Ommaskering. Ett lätt intresserad uttryck någon gång stegradt till half entusiasm. Muskelspelet kring ögonen markerar en ökad synskärpa. En plötslig stillhet inför taflan, några minuters tystnad, anger att konstverket uppskattats. Det gäller blott att i hastigheten finna de rätta taflorna att beundra, de rätta konstnärerna att komplimentera, de rätta societetsmänniskorna att byta några fraser, några leenden med.

Och åter förändras scenen. Ett stilla hus, ett tiggande hem, tunga, mörka draperier, en dof doft, tiggande människor. En kondoleansvisit. Ommaskering. Men den nya masken kommer nästan af sig själf. Ledans fåror och gröpper äro rätt lika sorgens. Behöfs blott en lätt retouche. Det är egentligen en hvila. —

Och åter förändras scenen. Ett festligt rum, ett festligt bord, festklädda herrar. En liten kamratmiddag. En vän lämnar staden, ett afsked alltså men ett afsked på lek. Stor ommaskering! Ty nu gäller det framför allt att vara glad och — naturlig. En vän bland vänner. Vinet ger inspirationen. Ett kvickt, lysande, sprudlande skåtal — Skratt, sorl. Ena munpipan dras plötsligt ned på ett besynnerligt sätt. Blott

för ett ögonblick. Och om någon ser grimasen, tar han den blott för en — grimas.

Och åter ny scen. Herr ordföranden stiger upp för en trappa, möter gamla Gråberg. De båda kompanjonerna bo i samma hus.

— Nå så, säger gubben, du har slutat din dag nu? Ja, du kan vara trött.

Herr ordföranden skrattar.

— Inte trött precis, säger han, men uppriktigt sagdt — en smula hes.

Herr ordföranden träder in i sitt hem. Tamburen är upplyst, en tjänarinna hjälper honom af med ytterkläderna. Han är kanske i alla fall en smula trött. Hållningen har förlorat något af dess spänstighet. Emellertid går han ganska raskt genom rummen, som alla äro upplysta. Han stiger in i sin hustrus sofruum. Hon står framför spegeln: assisterad af kammarjungfrun lägger hon sista handen vid sin toilett. En mycket vacker toilett, och en mycket vacker kvinna. Lika väl bibehållen som herr ordföranden själf, eller kanske ännu bättre.

Hon vrider på hufvudet — hennes profil och hennes skuldror äro hos henne det mest fulländade — och säger:

— Men käre, hvad du kommer sent. Du har väl inte glömt att vi ska gå på —

Jo, det hade han verkligen glömt. Äfven den bästa kan fela. Hon vänder sig nu helt emot honom, betraktar honom, säger:

— Du ser trött ut.

Han rynkar ögonbrynen, ofrivilligt; så tänds åter — och man får förmoda: frivilligt — det väldisciplinerade leendet.

— Trött? Jag? Nej, hvad tänker du på! Jag ska vara färdig om några minuter.

Han går mot sitt rum. Hon säger, med en viss tvekan:

— Ja — du behöfver inte gå för min skull. Du vet — jag får ju ändå sällskap — och om du är trött —

Han lyfter handen till en artig protest men hejdar sig. Någoting i hennes tonfall säger honom, att protesten är öfverflödig, kanske rent af malplacerad. Han står ett ögonblick med ryggen vänd mot den vackra spegelbilden. Ett ögonblick, två, tre: han utför dagens sista ommaskering, kanske den svåraste, Han vänder sig mot sin hustru, säger:

— Javisst, det är så sannt. Kommer han och hämtar dig?

Hon nickar; och han säger:

— Nåja, om du inte blir ledsen — jag tror nästan jag föredrar att stanna hemma. Jag har varit i farten hela dagen.

Hennes leende strålar ännu ljusare: hon hotar skålmaktigt med fingret.

— I dag som alla dagar!

Han upprepar både leende och ord:

— I dag som alla dagar.

Och då den stunden kommer, tar han emot sin hustrus sällskap. Talar, ler. Följer dem båda ut i tamburen. Talar, ler, Följer dem ända ut i trappan. Talar, ler.

Han stiger åter in i sitt hem, står en stund stilla i tamburen, släcker ljuset. Han går långsamt genom rummen, släcker ljus efter ljus. Sist stannar han fram för den upplysta spegeln men betraktar hvarken sin egen bild eller något annat. Han släcker ljusen.

Herr ordförandens hem är försänkt i mörker. Och tystnad. Han vandrar sakta af och an genom rummen; känner dem alltför väl för att behöfva se. Stöter inte emot någonstans. Stannar. Går. Stannar. Ibland för en kort stund, ibland för en lång. Om han ännu här i mörkret, tystnaden, ensamheten har några maskeringsbekymmer, veta vi ej. Kanske vet han det icke själf.

Sist går han genom det ödsliga och kalla rum, som

Forts. å sid. 287.

EFTER DE SENASTE STRIDSDAGARNE I BERLIN.

1. EN PRIVAT VÅNING I VORWÄRTS HUS, EFTER EN FULLTRÄFF.
4. INTERIÖR FRÅN DET SVÅRT BESKJUTNA POLIS-PRESIDIET.

2—3. WOLFFS TELEGRAMBUREAU.
2. Byggnaden efter återtagandet be-
satt af regeringstrupper.
3. Interiörer från ett af arbetsrummen.

Witers fotografier.

DE DÖDADE SPARTACUSLEDARNE D:R KARL LIEBKNECHT (t. v. med sin son, jämväl häklad under striderna om Vorwärtsbyggnaden) och ROSA LUXEMBURG.

MARINDIVISIONENS NYE KOMMENDANT MATROSEN JUNG (x) MED STAB.

Spartacusledarne *Karl Liebknechts* och *Rosa Luxemburgs* våldsamma död väntades komma att gifva anledning till nya svåra upprorsförsök. Dessa farhågor hafva visat sig öfverdrifna. Visserligen hafva oroligheter inträffat på skilda platser, men uppenbart är, att spartacusrörelsen, i och med förlusten af sina ledare förlorat äfven en del af sin stridbarhet och att partiet under trycket af den fiendtliga allmänna opinionen efter hand skall försättas ur aktion.

Den rättsliga undersökningen af händelseförloppet vid Liebknechts död har bestyrkt att L. blifvit skjuten under ett flyktförsök. Rosa Luxemburg synes däremot hafva fallit offer för folkmassans raseri och misshandlats till döds. Hennes kropp har ännu icke anträffats.

KÖPMANNEN, LEGATIONSRADET D:R TÖPPER I STETTIN, såsom köpmansutbildad utnämnd till understa's-sekreterare i tyska utrikesdepartementet i och för omorganisationen af den tyska diplomatitjänsten i utlandet.

SENASTE BILDER FRÅN BERLIN.

Den tyska riksregeringen, sådan den framträdde omedelbart efter revolutionens genomförande och sedan Ebert nedlagt sin dagslånga kanslärvärdighet afgaf en försäkran, att det tyska rikets framtida författning skulle utformas af en nationalförsamling, hvilken utan tidsspillan skulle väljas på den lika och allmänna rösträttens grundval. Det gifna löftet har äfven trots det förbittrade mot-

1. MED HANDGRANATER UTRUSTADE POSTER UR REGERINGSTRUPPERNA VISERA PÅSSER TILL REGERINGSBYGGNADERNA.

2. POSTER VID GOTZKOWSKYBRON TILL STADSDELEN MOABIT i och för beslag af alla vapen.

Efter fotografier. Küche: Hengst Sijversparre.
3—5. VALFÖRBEREDELSE. 3. Tyska demokratiska partiet i hemmen. 4. Tysknationella Folkpartiet med sandwichmän. 5. Tyska Socialdemokratiska partiet med affischer.

Efter fotografi

Källa: Bengt Olsson

ÖFVERSVÄMNING I PARIS. En bild från Pont de l'Alma med dess bekanta zuv till knäna i vattnet.

Stora öfversvämningar hafva inträffat i Paris på grund af det rådande högvattnet i Seine. Ett stort antal gator stodo under vatten, hvilket äiven trängde ned i den underjordiska järnvägen, som på sina sträckor blef oframkomlig. De stora aeroplanfabriker som äro upplörda på öarne ute i floden voro starkt hotade och måste i största hast utrymmas.

**Blif
medarbetare
i Hvar 8 Dag!**

stånd, som rests från de antiparlamentariska ytterlighetspartiernas sida, infriats af de tre löftesmännen, Ebert, Scheidemann och Landsberg, med stöd af öfriga sedan tillkomna medlemmar af den nuvarande riksregeringen.

Valen till den tyska nationalförsamlingen voro utlysta till den 19 jan. och gällde 433 deputerade, fördelade på 38 valkretsar. Vidare hade stipulerats, att den proportionella valmetoden skulle tillämpas. Genom slopandet af förutvarande streck och åldersgränsens sänkande till 20 år hade väljarekårens numerär höjts till omkr. 40 mill., däraf 21 mill. kvinnor.

I känslan af valens omätliga vikt och afgörande betydelse för det tyska rikets framtida öde hade de olika partiorganisationerna utvecklat en feberaktig verksamhet för att stärka sin ställning och vinna anhängare bland den ofantliga massan af nytillkomna väljare, särskildt de kvinnliga. Samtliga borgerliga partier hade funnit det opportunt att aflägga sina gamla namn och antaga nya, hvilka genom sin folkligare karaktär kunde anses mera öfverensstämmande med tidens demokratiska anda. De längst till höger stående konservativa organisationerna gingo till val under den gemensamma partibeteckningen "Tysknationella folkpartiet", centumpartiet kallade sig "Kristliga folkpartiet", nationalliberalernas högra flygel framträdde som "Tyska folkpartiet" och de irisinnade, till hvilka nationalliberalernas vänstra flygel anslutit sig, som "Tyska demokratiska partiet". Utom dessa fyra borgerliga hufvudpartier deltog, å arbetarnas sida, det socialdemokratiska partiet (majoritetssocialisterna) och de oafhångiga socialisterna.

Valen, hvilka ägde rum den bestämda dagen, försiggingo, om man undantager en del som oroshårdar kända industricentra, där spartakisterna framkallade mer eller mindre ordartade pöbeluppträden, under mönstergill ordning om än under en viss feberaktig stämning, hvartill bidrog en till höjdpunkten uppdriven valagitation. I Berlin, där man fruktade oordningar, var till skydd däremot militär utkommenderad. Den starka känsla af plikt och ansvar gent emot fäderneslandet, under hvilken de väldiga väljaremassorna gingo till val och hvilken öfverallt kom till synbart uttryck gaf trots valreklameringens underfundom ytterligtgående former åt valdagen en prägel af djupt allvar och högtid.

Resultatet af de förrättade valen sammanfaller i stort stort sedt med de på förhand gjorda sannolikhetsberäkningarne. Af de i valet deltagande sex hufvudpartierna framstår det socialdemokratiska regeringspartiet som det ojämförligt starkaste med 160 eröftrade mandat. De oafhångiga socialisterna ernådde endast 23 mandat. Af de borgerliga partierna har Tyska demokratiska partiet vunnit 74 mandat, Kristliga folkpartiet 80, Tysk-nationella folkpartiet 33 och Tyska folkpartiet 22 mandat. I fråga om Berlin har inom valmanskåren en tydlig förskjutning åt höger ägt rum, ett förhållande hvartill de där tidigare utspelade bolschevikoroligheterna väsentligt torde ha bidragit.

Af de öfvan anförda siffrorna framgår, att högersocialisterna visserligen komma att bliiva det numerärt starkaste partiet inom nationalförsamlingen, men att de icke förioga öfver absolut majoritet utan måste söka anslutning till den borgerliga vänstern. Något socialdemokratiskt envælde är sålunda icke att räkna med.

Nationalförsamlingen, hvilken sammanträder den 6 febr. sannolikt i Weimar, kommer att som första uppgift få sig förelagd valet af regering. Sedan denna inträtt i tjänsteutöfning, kommer nationalförsamlingen att taga under behandling det tyska rikets nya författning och därmed sammanhängande frågor för att därefter öfvergå till fredsförhandlingarne, hvilka torde komma till stånd först i juni månad.

För insändare af porträtt att beakta

Porträtt till Veckans Porträttgalleri

böra vara af möjligast sena datum för att införas.

Uppgifter till porträtt

böra ansluta sig till frågeformulär från redaktionen. Särskildt påpekas nödvändigheten af att **alla förnamn angifvas med tilltalsnamnet helt utskrivet och understruket**. Förbiseende härutinnan utesluter biografi.

Porträtt och biografi

införas efter begäran från Redaktionen, som också bär kostnaderna Förslag till införande emottagas.

Bland mängden af svenskar, som öfverflyttat till Amerika och i det nya hemlandet genom sin energi, begåfning och duglighet förskaffat sig en god och aktad ställning på samma gång de gjort det svenska namnet heder, finnes ett icke ringa antal, hvilka på olika verksamhetsområden kommit att intaga synnerligen framskjutna och bemärkta platser. Till de porträtt vi vid olika tillfällen infört af kända svensk-amerikaner foga vi för dagen ytterligare tre, hvilka återgifva dragen af mr John Aspegren, mr Charles E. Elmquist och mr Rudolf Ruben.

John Aspegren som är född 1876 i Malmö ägnade sig efter aflagd studentexamen at handelsstudier och öfverflyttade 1899 till Amerika, där han i Newyork tillsammans med sin bror startade en affärsverksamhet under firma Aspegren & Co. Utrustad med en affärsbegåfning af sällsynt omfattning intager A. en

Efter porträtt.
FORENTA STATERNAS NYE FINANS-MINISTER CARTER GLASS.

Efter porträtt.
FRAMSTÄENDE SVENSK-AMERIKANARE:

T. v.: CHARLES E. ELMQUIST. President i National Assoc:n of railway and utilities commissioners, Washington. — I midten: RUDOLF

Efter fotografen

notarie: HENRIK SÖDERSTRÖM

Efter porträtt.

RUBEN (t. v.) Notarius Publicus och en af de ledande i Chicago, på sitt sommarställe vid Duck Lake Michigan.

T. h.: JOHN ASPEGREN, president i N. Y. Produce Exchange Clearing House Assoc:n.

Forts. fr. sid. 276.

konstnärliga utsyrsel och högtintressanta innehåll. Bland dem som med sin penna bidragit att belysa jubilarens gärning och person märkas prins Vilhelm, prof. Georg Brandes, teaterchefen Tor Hedberg, skriftställaren Carl G. Laurin, d:r August Brunius, greven och grefvinnan Erik von Rosen samt skalden Daniel Fallström. Här-till bidrager d:r Goodwin med ett 30-tal förträffliga helsidesbilder af Anders de Wahl i mask och kostym och de äro samtliga originalfotogravyrer, hvilket är en teknisk nyhet i sitt slag.

Arbetet utkommer endast i en bibliofilupplaga om 250 numererade och signerade exemplar och priset blir 120 kronor. Det är dessutom att märka att af de exemplar, som beställes hos d:r Goodwin personligen, kommer nettovinsten delvis att tillfalla den planerade jubileumsfonden.

Till bild å sid. 275.

Fredagen den 17 januari firade en af Stockholms mest betydande och bekanta enskilda musiksammanslutningar, Mazerska kvartettsällskapet sin 70-årsdag, en siffra som dock rätteligen borde vara åtskilligt högre i det sällskapets begynnelse i själfva verket går tillbaka ända till den 1 juli 1823. Detta datum sammanträdde nämligen första gången i en af Johan Mazer förhyrd sommarvilla på Djurgården ett antal muskvänner för utförande af kammarmusik. Sällskapet bief genast synnerligen lifaktigt och bland dem, som sötö sig till detsamma red-n från dess första begynnelse märkes sådana storheter som A. F. Lindblad och Franz Berwald. Vid sin död 1847 efterlämnade Johan Mazer ett testamente, hvarti han till Musikaliska akademien öfverlämnade all sin musikaliska kvarlätskap jämte en summa af 4,000 r. b. mot villkor att akademien skulle ombesörja bildandet af ett kvartett-sällskap bland Stockholms musikamatörer och konstnärer. Akademien mottog och utförde nppdraget och den 12 januari 1849 hade det nya sällskapet sitt första sammanträde i Kungl. Musikaliska Akademiens rum i Arfurstens palats och från detta datum räknar sällskapet alltså sin officiella tillblifvelse.

I anledning af högtidigheten hade sällskapets förutvarande ordförande, musikschriftställaren, konsul Adolf Hillman publicerat och tillägnat sällskapet en bok om kammarmusiken intill 1800-talets början. Flera andra värdefulla gåvor öfverlämnades till sällskapet, däribland ett betydande kontant belopp.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

G. H. E. A. LÅFTMAN.
F. d. Kapten — Karlstad.
70 år 17 jan.*

O. F. KJÖLDEBRAND.
F. d. Sjökaptn. — Gefte.
70 år 13 jan.*

E. C. LUNDBÄCK.
Disponent. — Mackmyra.
50 år 23 jan.*

P. HELLSTRÖM.
Fil. D.r. Nyutnämnd Sekr. i
K. Landtbr.-akad.*

J. A. M. BLOMSTEDT.
Generalmajor. — Linköping.
60 år 1 febr.*

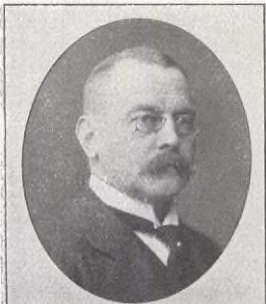
K. H. A. NEHRMAN.
Generaldirektör. — Stockholm.
60 år 28 jan.*

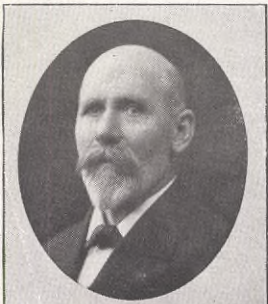
K. E. ARNELL.
Öfveringenjör. — Stockholm.
60 år 16 jan.*

G. BOUVENG.
Öfverste. — Linköping.
50 år 30 jan.*

O. BJÖRSELL.
Apotekare. Apot. Vasen.
Göteborg. — 60 år 18 jan.

N. PERSSON.
Byggmästare. — Göteborg.
60 år 29 jan.*

G. D. INDEBETOU.
Förste Landtmätare. — Nykö-
ping. — 50 år 29 jan.*

G. A:SON LUNDQUIST.
Musikförläggare. — Sthlm.
50 år 16 jan.

C. BJÖRKVALL †.
F. d. Fabriksidkare. — Sthlm.
F. 33. † 14 jan.*

J. M. HALLBERG †.
Grosshandlande. — Stockholm.
F. 59. † 7 jan.*

F. L. HANSEN †.
V. Verkst. Direktör. — Stock-
holm. — F. 65. † 11 jan.*

C. A. LUNDBERG †.
Grosshandlande. — Göteborg.
F. 79. † 19 jan.

* Data å nästa sida.

C. A. B. REUTERSWÅRD †.
F. d. Fängelsedir. — Linköping.
F. 38. † 14 jan.*

N. F. NORDBERG †.
F. d. Kontr.-prost. Kyrkoh.
Björträ. — F. 44. † 6 jan.

F. J. LETH †.
Generallöjtnant. — Stockholm.
F. 50. † 9 jan.*

I. PALMGREN †.
F. d. Lärarinna. — Stockholm.
F. 48. † 9 jan.*

AXEL LÅFTMAN. Ulfjn. v. Värml. fältjäg.-reg. 72, reg. int. der 89, kapt. 91, i res. 92-99. Reg. intend. v. Vaxh. gren.-reg. 02-07, intend. i Intend.-kår. res. sistn. år. Sedan många år sek. i Värml. l. hushålln.-sällsk. och i styr. f. betrygg. af sjöf. å Vänern.

FREDRIK SKJÖLDEBRAND. Sjökapit.-ex. 71, befälh. å seglare t. 83, deretter å ångare. — Sedan en del år kamrer i Gefle nya stufveria-b. På sin tid stadsfullm. i Gefle.

EINAR LUNDBÄCK. Afg.-ex. fr. Tekn. högsk. 90, efter studieresor i utl. ing. o. fabr.-förestånd. v. Laxå 90-92, förestånd. v. Stömne sulfittfabr. 92-96, konstr. o. byggn.-chef v. Stömne nya fabr. byggn. 94; konstr. o. byggn. chef v. Mackmyra sulfittfabr. byggn. 98, fabr. chef v. Mackmyra sulfitt a-b. s. å, disponer. der sdn 07. Ordf. i komm.-st. sdn 07, led. af dir. f. Gefle o. Gestråkl. lassarett, led. af Gefle hand.-kamm. o. dess arb. utsk.; led. af styr. f. Pappersmasskont. i Sv. cellulosa-fören. o. dess arb.-utsk.; hufvudman i länets sparb., ordf. i styr. f. Sundsvalls e. banks afd.-kont. Gefle.

PAUL HELLSTROM. Stud. 84, fil. dr. 91, ex. fr. Utl. landtbl.-inst. s. å, elev v. Landöbohögsk. i Köpenhamn 92-93, lär. i kemi o. mej. lära v. Utl. landtbl. inst. 92-95, Ups. läns hushålln.-sällsk. agrikul. kemist 93-95, förestånd. f. Stat. kem.-växtbiolog. anst. i Norrb. l. o. för länets frökontr.-anst. 95. Led. af Riksd. A. K. 03-05 o. fr. 12. Förläsn.-man i arb.-tvister i Öfre Norr. distr. sdn 06. Sekr. h. Norrb. l. hushålln.-sällsk. 96; i dagarne utn. t. Stockh. l. Hushålln.-sällsk. sek. efter atg. prof. H. J. B. Juhlin-Dannfelt. Biografi o. hetsid.-portr. ärg. XII: 18.

MAGNUS BLOMSTEDT. Ulfjn. v. Ner. reg. 77, v. Göta lffg. s. å. löjtn. v. Gen.-stab. 85, maj. der 96; lär. v. Krigshögsk. 93-98, öfv.-löjtn. Gen.-stab. 01, chef f. Landtöförsv.-dep. komm.-exp. 1900; öfverste o. chef f. A. Lifgren.-reg. 05-16, tillika chef f. 3:e inf.-brig. 15; gen.-major i res. 16.

HJALMAR NEHRMAN. Stud. 77, hofr.-ex. 81, v. hfd 86, adv.-fisk. i Kammarkoll. 91, tf. kammarråd 93 o. ord. 96, generaldirektör o. chef f. Kammarkoll. sdn 14. Omb.-man i Skand. kred.-a.-b. 96-14. Ordf. i väglagskomm. sdn 11.

KNUT ARNELL. Stud. 77, fil. dr. 89, förestånd. f. och egare af Gefle kem.-stat. 91-08, kontroll. f. undersök. af eldfarl. oljor 92-08, öfverkontroll. f. malterverksstätt. i Gefle 1. 03-08; öfvering. o. led. i Kontrollstyr. sdn 08. Stadsfullm. i Gefle 01-08.

GUSTAF BOUVENG. Ulfjn. v. Upl. reg. 89, lftn. v. Gen.-stab. 98, kapt. v. Gen.-st. 02, i Upl. reg. 04, v. Kalm. reg. 06; lär. i taktik v. Krigshögsk. 02-08 o. 10-12; stabchef v. Militärbef. på Gotl. 03-05, v. 5 arméfördeln. 08-19; maj. v. Gen.-st. 8, v. Svea lffg. 10, chef f. Krigsskolan 12-16, öfv.-löjtn. i res. 12, öfvarste i an 15, öfverste o. chef f. A. Lifgren.-reg. sdn 16. Led. af krigsvet.-akad.

Till bild å sid. 275.

Det är öfver femtio år sedan Henrik Ibsen skref sin "Kärlakens komedi" och femton sedan den senast gafs i Stockholm på samma scen, på hvilken den nu återuppstått. Stycket hör ju ingalunda till Ibsens mäktigaste skapelser och att det nu återupptagits beror säkerligen till största delen på att teatern ansett sig äga ett par idealiska framställare af Falks och Svanhilds roller i den män det gäller fru Teje synes omdömet också varit riktigt, hennes Svanhild ägde just diktens hela rena behag och vekhet. En utmärkt

FRÖKEN IDA FORSGREN, Stockholm, har genom testamente, som efter hennes nyligen timade fränvälje, till dagarne ingifts till Stockholms Rådhusrätt, till sociala och humanitära institutioner där donerat hela sin efterlämnade förmögenhet, uppgående till omkring en och en half million kronor.

NATHAN PERSSON. Började, efter läroår o. praktik inom byggn.-facket, egen byggmät.- o. hand.-rörelse i Göteborg 88, hvilken under åren utvecklats t. en betydande byggn.-verksamhet inom staden; bl. byggn. må sersk. nämnas K. F. U. M. Styr.-led. i ett antal fastigh. a.-b.; led. af styr. f. Göteborg. o. Bohusl. sparb. 03-15, f. Göteborg. byggmät.-fören. o. under 8 år dess ordf.; led. af styr. f. a.-b. Sigr. Rudebecks elem.-lärov., styr.-led. i K. F. U. M.

GUSTAF INDEBETOU. Stud. 87, landtmät.-ex. 90, v. komm.-landtmät i Östergöt. l. 97, komm.-landtmät i Kalm. l. 01, förste landtmät i Söderm. l. sdn 09. På sin tid stadsfullm. o. vice ordf. i drätselkomm. i Västervik stadsfullm. i Nyköping 18, led. af drätselkomm. der sdn 12, kyrkivård 14. Styr. led. i Nyköp. elem.-skola f. fl. 15, led. af landstingets sjukh. Blommenhof samt dess ordf., ordf. i styr. f. Nyköp. skollöfskol. Led. af 1917 års landtmät. komm. f. omorg. af landtmät.-kären o. utarb. af ny mät. instrukt. o. ny taxa. V. ordf. o. kassaöfv. i Sv. R. Korsets Nyköp.-krets.

CARL BJÖRKVALL †. På sin tid fabriksidkare i Stockholm. Under en lång följd af år led. af skolråd, ky.kofullm., led. af fattigv.-nmd, skattmäst. i fören. De fattiges vänner, led. af dir. f. Timmermansorden, styr. led. i Nept.-oruen.

JOHN HALLBERG †. Stud. 76, anst. å kont. 76-91, grund. firman Simonsson & H. i Stockholm 91, en af de mest betydande inom fodermed.- o. spannmålsbranschen. Mångårig handelskunnig led. af Stockh. rådh. utv., led. af Stockh. skiljenmd. i hand, ind. och sjöf., led. af skiljenmd. i spannum. En af de ledande o. v. ordf. i styr. f. Sv. fodermed.-import. Komm.-ordf. i Saltjöbaden.

FREDRIK HANSEN †. Började efter prakt. studier cigarettfabr. f. egen räkning 93 men öfverlätt densamma samt antog 15 en chefspost h. a.-b. Sv. tobaksmonopolet.

BALTZAR REUTERSWÅRD †. Ulfjn. v. F. Lifgren.-reg. 56, lftn. 64, afsk. 71, kapt. i an 74, dir. v. länsellfång. i Örebro 78, i Gefle 84-86; därefter bosatt i Linköping.

FREDRIK LETH †. Ulfjn. v. Vend. art.-reg. 69, art.-stabsoff 84-89, kapt. v. Gen.-stab. 91, major der 92, v. A. Göta art.-reg. 93, öfv.-löjtn. v. Vend. art.-reg. 94, öfverste o. chef 95, gen.-major i an 03, gen.-fältjgmäst., inspektör f. art. o. chef f. Arméförl. art.-dep. 03-15, gen.-löjtn. i an 10, Mil. led. af Högsta domst. 09. Ordf. i dir. ö. K. Armens pens.-kassa 12, led. af Krigsvet.-akad. Komm.-m. st. k. Sv. o.

IDA PALMGREN †. Under 35 år till 06 sjuödlära v. den af brodern, rektor K. E. P. grundade samskolan i Stockholm. Inneh. med. "Illis quorum meruere labores".

framställare hade också Guldsta i hr Tore Svennberg. Af obestridlig betydelse för styckets framgång var att det satts upp i femtiotalsdrakter, spelad i nutidsmiljö hade exempelvis den otroliga slutakten säkerligen verkat fullkomligt fantastisk.

Till staten Lithauens befullmäktigade ombud hos svenska regeringen har lithauiska regeringen förordnat advokaten Jonas Aukschtuolis. Herr Aukschtuolis vistas i Stockholm sedan tre år tillbaka och har varit verksam därstädes såsom ombud för Lithauiska föreningens centrala hjälpkommitté för krigsoffer vid Svenska hjälpkommittén för krigsnödlidande i Lithauen.

Jonas AUKSCHTUOLIS, Lithauens representant hos svenska regeringen.

MOT FREDEN.

Föregången af en rad konferenser mellan de fem allierade stormakternas hufvudrepresentanter, Wilson och Lansing för Amerika, Lloyd George och Balfour för England, Clemenceau och Pichon för Frankrike samt Orlando och Sonnino för Italien tog *Fredskongressen* sin början den 18 jan.

Öppningshögtidligheten, hvilken ägde rum i franska utrikesministeriets byggnad i Paris vid Quai d'Orsay försiggick under enkla men imponerande former. Utanför byggnaden hade samlats oöferskådliga människomassor hvilka bringade kongressmedlemmarne sin hyllning. Vid Wilsons och Poincarés ankomst skyldrade trupperna gevär och fanfarer ljödo.

Vid det i kongressalen i hästskoform anordnade bordet intog den franske presidenten sin plats högst upp vid midtpartiet med Wilson och de amerikanska delegerade på sin högra samt Lloyd George och de engelska delegerade på sin vänstra sida.

Överläggningarne inleddes af president Poincaré med ett hälsningstal, hvori han, efter att hafva hädat rättvisan i de för ententen ledande principerna, förklarade, att äfven den blifvande segern skulle präglas af rättvisa, samt proklamerade till sist upprättan tet af ett nationernas förbund, konstitueradt af de allierade, hvilka suveränt skola bestämma villkoren därför liksom äfven hvilka stater som skola upptagas i förbundet. Efter talet, hvilket af de närvarande åhördes stående, aflägsnade sig presidenten.

På förslag af president Wilson och Lloyd George valdes Clemenceau, hvilken af de båda talarne varmt hyllades, till kongressens president.

Sedan Clemenceau intagit presidentplatsen uppläste han dagordningen, hvarefter sammanträdet, utan att någon debatt förekommit upplöstes.

Rörande kongressens arbetsordning har det fast ställts att hvarje inom densamma representerad nation, oafsedt antalet delegerade, endast har en röst. Hvarje nations delegation framställer med hänsyn till de behandlade frågorna sin åsikt i en promemoria, som sedan genom generalsekretariatet öfverlämnas till delegationerna för de fem stormakterna Amerika, England, Frankrike, Italien och Japan, hvilka sedan vid slutna sammanträden taga promemoriorna under behandling. På grund häraf komma blott ett fåtal plenarsammanträden att hållas eller endast när det blir fråga om att ratificera någon kategori af beslut som intresserar samtliga makter och när det gäller nationernas förbund.

Kongressförhandlingarna omgifvas sålunda af fullständig sekretess trots de utfästelser i motsatt riktning, som tidigare gjorts från ledande amerikanskt och engelskt håll. De kommunikéer, som utsändts öfver veckans kongressförhandlingar äro i öfverensstämmelse härmed ytterst kortfattade och färglösa och hafva icke haft något af vikt att meddela om fredsarbetets gång.

Af de i samband med den blifvande freden stående händelserna hvilka under den senaste veckan särskildt påkallat uppmärksamheten är att nämna de i Tyskland förrättade valen till *nationalförsamlingen*. Härmed är det första steget taget till Tysklands återupprättande ur det kraitlöshetens och förnedringens tillstånd, hvori det en gång så mäktiga riket n dsjunkit och ur hvilket ingen återvändo syntes möjlig. Den tyska kraften har segrat och skall otvivelaktigt, byggande vidare på den lagda grunden, äfven förmå åstadkomma att Tyskland vid fredsunderhandlingarne skall framtråda i en annan gestalt än nu eller som en fullt förhandlingsduglig part.

Från *Portugal* har ingått meddelande om att uppror utbrutit med föremål att återupprätta monarkien. De sammansvorne, för hvilka senor Paiva Conceiro ställt sig i spetsen, har utropat landets förre suverän Manuel till konung.

CARL LARSSON. *Forts. fr. sid. 277.*

duktionsmöjligheter till sitt förfogande, får sin krönande avslutning i den stora Sundboomsbeskrifningen.

Carl Larsson har i sin ungdom otvivelaktigt känt faran af att få stanna som illustratör och han ville uppåt, till tinnarne. Han fick också sin vilja fram, men just som monumentalkonstnär upprätthåller han denna kontakt med den breda publiken som är det för honom utmärkande. Hans alsecomålningar i Göteborgs Elementarskola för flickor ha just samma möjligheter som hans bokillustrationer att bli sedda dag ut dag in, årtionde ut och årtionde in. På samma vis med hans fresker i Nationalmusei trappuppgång, hans målningar i Operans foyer och hans plaioid i Dramatiska teaterns salong.

Han är den af alla Sveriges konstnärer, hvars arbeten blifvit ojämförligt mest *sedda*. Förtjänsten är hans egen och därför kan också hans jättelika popularitet sägas vara väl berättigad. Han är ingen persona grata hos den unga svenska konsten, och det förstår man. Men i hela sin gärning visar han dock den väg, som måste beträdas om konsten skall komma att betyda något för folket. Den måste bort från det nuvarande staffilmåleriet; den måste bli hvad den varit förr: en *biblia pauperum*. Uttrycksmedlen må gärna bli andra. Men i hela sin verksamhet visar Carl Larsson fram emot de väldiga uppgifter som vänta nutidens konstnärer.

Birger Bäckström.

EN SKÅDEPELARES DAG. *Forts. fr. sid. 279.*

för några år sedan var sängkammare. Stannar vid en dörr. Trefvar i fickorna, tar fram en nyckel, öppnar, tänder ljuset.

Han stiger in i en kammare, stänger dörren efter sig. Det är ett besynnerligt litet rum, fyllt med besynnerliga, löjlga små saker. Där finns en lurvig björn, en luden apa, en ruggig häst, där finns allehanda djur och allehanda människor och allehanda hus och städer och båtar och järnvägar — alltsammans i löjlgt liten skala.

På väggarna hänga vackra, barnsliga taflor.

I väggkistan ligga nätta små kläder.

Vidare finns där en spjalsäng. Den är prydligt bäddad — fast dess ägare för länge sedan bäddats i en annan säng.

Denna kammare, i hvilken ingenting får ändras, är herr ordförandens vurm, hans nyck — mänskligt att döma hans enda.

Han slår sig ned på en stol, en ganska obekvämt stol förrästen af hvitlackeradt trä utan stoppningar. Som hvilostol betraktad trä den kanske den olämpligaste, som finns i hans hem. Men där blir han nu sittande minut efter minut, kvart efter kvart, den uttröttade.

Hans ansikte är utan mask, slappt, gammalt, kraftlöst men icke sorgset, icke oroligt. Uttrycker det något, så uttrycker det en trygg fålmodig förbändan. Han lyssnar.

Herr ordföranden, som talat hela dagen, lyssnar.

Och snart blir det uppenbart att han verkligen hör någonting. Hans ansikte svarar, han nickar samförstånd, han småler, han skakar sakta på hufvudet.

Till sist börjar han åter tala.

Han hviskar, hviskar.

Den, som nu lyssnade till honom, skulle förgäves söka den logikens skärpa, den viljans styrka, den uttryckets kraft, som eljest plär utmärka herr ordförandens tal. Nej, han skulle finna dessa hviskningar barnsligt osammanhängande.

Och likväl förefaller det herr ordföranden själf, som skulle han nu för första gången under en lång dag tala till en människa.

Eller rättare sagdt — kanske: Som en människa.

FRANKRIKES MINISTER BESÖKER LJUNGBYHED.

Främst fr. v : Franske militärattachén kapt. Moranand-Morteil, fru Genberg, minister DELAUAUD, m:me Moranand-Monteil, öfverstelöjtnant Genberg, italienske attachén Gaglielmo Passigli. Öfverst vid ✕ Franske konsulin C. Westrup.
Fotos. Atelier Blomberg, Klippan.

Krigsfångarna på Ljungbyhed, hvilka den senaste tiden utgjorts af fransmän och italienare, fingo den 19 jan. mottaga ett besök af franske ministern i Stockholm, *M. Delavaud*, som därvid åtföljdes af franske legationssekreteraren baron de Vaux. Vid ankomsten hälsades ministern välkommen af chefen för Norra skånska infanteriregementet, öfverste Märks von Würtemberg, öfverstelöjtnant Genberg, konsul Westrup m. fl. äfvensom af de på Ljungbyhed inkvarterade franska officerarne.

Efter framkomsten till lägret, där de inkvarterade trupperna

formerat fykant, höll *M. Delavaud* ett tal, hvarest han tackade dem för visadt hjältemod under det nu lyckligt avslutade kriget.

Vid den lunch för lägrets svenska och främmande officerare som ministern sedan gaf tackade han å ententens och särskildt å Frankrikes vägnar för den gästfrihet som från svensk sida visats de kontingenter krigsfångar hvilkas hemfärd gått öfver Sverige, och hvilka här fått tillfälle till hvila och rekreation eiter sina utståndna lidanden.

FRANSK-ITALIENSKA FÅNGLÄGRET Å LJUNGBYHED VID FRANSKE MINISTERNS BESÖK.

INNEHÅLL: Professor O. Hjortzberg (biografi o. helsdesportr.). — Carl Larsson 7. — Anders de Wahl 50 år. — Franske ministern M. Delavaud besöker Ljungbyhed — Mazerska kvartettsällskapet 70 år. — Författarinnan Eva Fryxell 90 år. — Valen till tyska nationalförsamlingen. — "Kärlekens komedi". — Spartacusledarne Karl Liebknecht och Rosa Luxemburg. — Porträtt till dagskrönikan. — Mot freden. — Veckans porträttgalleri. — En skådespelares deg. novell af Hjalmar Bergman

Ljureriya af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utom anvisande af författares förbud vid laga påföljd.

För Berättelser och Historier gäller oavkortat förbud.